

KORENWOLF

DIER PASPOORT

Naam: korenwolf (wordt ook wel Europese hamster genoemd)

Wetenschappelijke naam: *Cricetus cricetus*

Grootte & gewicht: Korenwolven wegen tussen de 220 en 600gram: ze zijn bijna net zo groot als een cavia!

Leefwijze: Solitair, dit betekent dat de korenwolf bijna het hele jaar alleen leeft.

Leeftijd: In het wild 2 jaar en 4 jaar in dierentuinen (daar zijn geen gevaren).

Hoeveel jongen: 4 tot 10 jongen

Familie: De korenwolf is familie van de knaagdieren. Familieleden in GaiaZOO zijn: de capibara, agouti en stekelvarkens. Andere knaagdieren zijn bijvoorbeeld: de eekhoorn, cavia's en muizen.

Bedreigd: De korenwolf heeft de IUCN status 'ernstig bedreigd'. Wat dit betekent ontdek je verderop!

WAT EET EEN KORENWOLF?

Voedsel in het wild: vooral plantaardig voedsel: graankorrels, kruiden, luzerne, klaver, maar ook wel eens kevers, slakken, regenwormen of insecten.

Voedsel in de ZOO: luzerne, klaver, zonnebloempitten, knaagdierbrok, stukjes groente en soms insecten.

LEEFGEBIED

De korenwolf komt voor in Europa. Het type leefgebied (*dit noemen we met een moeilijk woord 'habitat'*) van de korenwolf bestaat uit: steppes (graslanden) en landbouwgronden met gewassen zoals graan of luzerne.

De korenwolf deelt zijn leefgebied met heel veel andere dieren, zoals: insecten, muizen, konijnen, patrijzen, roofvogels, vossen en kleine zangvogels.

ZUID-LIMBURGS ZOOGDIER

Het heuvelland van Zuid-Limburg is de enige plek in Nederland waar de korenwolf leeft. Het is één van de meest bedreigde diersoorten van ons land. De ‘echte’ naam van dit zoogdiertje is gewone- of Europese hamster. Zijn bijnaam ‘korenwolf’ kreeg hij lang geleden in Limburg, waar hij koren-woof werd genoemd. Het Limburgse woord ‘woof’ betekent inhalig. Dit werd in het Nederlands omgevormd tot ‘wolf’ waardoor de naam korenwolf is ontstaan. Aan het einde van de winter kan een korenwolf namelijk wel 6 kilo voedsel verzamelen (hamsteren) in zijn burcht! Er zijn zelfs voorraden gevonden van wel 15 kilo.

Edwin Giebers

ONDERGRONDS LEVEN

Korenwolven leven een groot deel van de dag in een zelf gegraven burcht (gangenstelsel) onder de grond. Hier zijn ze veilig voor roofdieren zoals de vos en buizerd. Meestal zijn de burchten 1m diep. Maar sommige korenwolven graven tot wel 2m de grond in! De burcht heeft allemaal gangen en kamers: een kamer om te slapen, eentje voor zijn voedselvoorraad en een kamer met een ‘toilet’. Jonge korenwolven komen ter wereld in de burcht van hun moeder. Ze blijven de eerste 4 tot 5 weken in de burcht, daarna verlaten ze hun moeder en graven ze een eigen burcht.

Diervorzorger Minke vertelt over jonge korenwolven in GaiaZOO

WINTERSLAAP

Tijdens de wintermaanden groeit er geen graan op de Zuid-Limburgse akkers. Ook insecten kruipen diep de grond in om zich te beschermen tegen de koude. Voor de korenwolf is er in de winter dus weinig te eten. Daarom legt hij in de zomer en herfst een wintervoorraad aan in zijn burcht. Zodra het kouder wordt, rond november, maakt de korenwolf zich klaar voor zijn winterslaap. De meeste korenwolven slapen een paar dagen achter elkaar en worden dan wakker om van hun voorraad te eten. Ergens tussen februari en mei is hun winterslaap voorbij en gaan ze bovengronds weer op zoek naar voedsel en een partner.

Feitje!

Bij gevaar probeert de korenwolf naar zijn burcht te vluchten. Als dat niet lukt gaat hij op zijn achterpoten staan om groter te lijken.

KORENWOLF WEETJES

Wist jij dit al over de korenwolf?

KORENWOLF ONDERZOEK

Samen met natuurorganisaties zet GaiaZOO korenwolven uit in de natuur. Maar het is natuurlijk ook belangrijk om te weten hoe het met deze korenwolven gaat. Blijven ze in de beschermde akkers, zijn ze gezond en kunnen ze goed overleven? Daarom wordt er veel onderzoek gedaan! Hoe dat in zijn werk gaat kun je zien in het filmpje hierboven.

De korenwolf is een prooidier en een lekker hapje voor een vos of buizerd. Ze komen meestal pas in de schemering of 's nachts tevoorschijn om zo de roofdieren te ontlopen.

Tijdens de winterslaap kan de lichaamstemperatuur van de korenwolf dalen tot 5 graden Celsius. Dit zorgt ervoor dat hij minder energie verbruikt en langer kan slapen.

De burcht van een korenwolf heeft 2 tot 10 ingangen, bij gevaar kan hij snel in zijn ondergrondse burcht duiken.

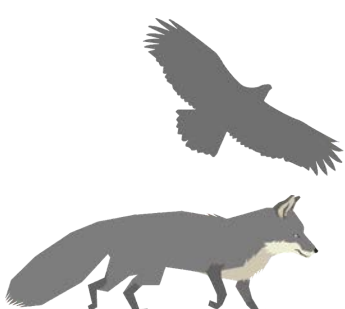
Als hij naar eten zoekt, stopt de korenwolf voedsel in speciale wangzakken. Als deze vol zijn, eet hij het in zijn veilige burcht op. Of hij bergt het op voor de winter.

BEDREIGINGEN

Ongeveer 40 jaar geleden ging het snel bergafwaarts met de korenwolf in Nederland. In 2002 werd de laatste korenwolf burcht gevonden in de buurt van Maastricht. Dankzij heel hard werken zijn er op dit moment gelukkig weer een paar honderd korenwollen in Nederland. Maar het gaat nog steeds niet goed met deze knaagdieren... Hoe dat kan?

roofdieren

verlies van leefgebied

moderne landbouw

Boeren zijn steeds eerder gaan maaien en hun kleine stukjes land hebben plaatsgemaakt voor grote stukken grond met hetzelfde gewas. Het leefgebied van de korenwolf is hierdoor een stuk kleiner geworden. Ook wordt er eerder gemaaid, waardoor de korenwolf een stuk minder beschermt is en een makkelijke prooi wordt voor roofdieren.

GAIAZOO HELPT LOKALE DIEREN!

Samen met natuurorganisaties en de Provincie Limburg helpt GaiaZOO om bedreigde Limburgse diersoorten te beschermen. Via een fok- en uitzetprogramma zetten we bedreigde dieren zoals de korenwolf weer uit in veilige leefgebieden.

Maar... hoe weten we eigenlijk welke diersoorten bedreigd worden?

WANNEER IS EEN DIER BEDREIGD?

Of een diersoort bedreigd is en hoe erg, wordt bepaald door de wereldwijde organisatie voor natuur: de Internationale Unie voor Natuurbeschoud (IUCN). Zij geven op de zogenaamde 'Rode Lijst' aan of planten- en diersoorten wel of niet worden bedreigd. Dankzij deze Rode Lijst weten we welke diersoorten risico lopen om uit te sterven en waar dringend hulp nodig is. De Rode Lijst van IUCN kun je zien als een soort 'to-do lijst' voor natuurbeschermers en dierentuinen!

De korenwolf heeft de status 'ernstig bedreigd'. Dat betekent dat de korenwolf een extreem hoge kans heeft om binnen 30 jaar uit te sterven in het wild.

LEES MEER OVER IUCN

BIJNA VERDWENEN

In 2002 was de korenwolf bijna verdwenen uit Nederland. Natuurbeschermers luidden de noodklok. Mensen zijn namelijk steeds beter geworden in het kweken en oogsten van gewassen. In plaats van kleine stukjes land, bestaan landbouwgebieden tegenwoordig uit grote stukken grond met één gewas. Dat is makkelijker te oogsten en brengt meer geld op. Alleen blijft er door deze moderne technieken weinig graan over voor de korenwolf en wordt zijn leefgebied steeds kleiner.

Daarom werken onderzoekers van de Zoogdiervereniging en Wageningen Universiteit samen met de overheid en boeren om het leefgebied van de korenwolf te beschermen. Samen zoeken ze naar oplossingen en worden er speciale 'hamsterreservaten' opgezet op landbouwgrond van boeren. In deze reservaten wordt pas later in de zomer gemaaid – nadat de jongen groot zijn geworden. Bovendien worden alleen de graankorrels geoogst en blijven de graanstengels staan tot de korenwolven in winterslaap gaan. Zo kunnen ze veilig voor roofdieren door het veld lopen. In de hamsterreservaten groeien naast graan ook andere gewassen waar de korenwolf van houdt, zoals koren en luzerne.

Klik op de logo's om meer te weten te komen over de organisaties met wie GaiaZOO samenwerkt om de korenwolf te beschermen!

provincie limburg

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Feitje!

Vrouwtjes korenwolven lopen bijna nooit verder dan 50m bij hun burcht vandaan!

GAIAZOO HELPT!

Via een fok- en uitzet programma helpt GaiaZOO mee om de korenwolf in de Zuid-Limburgse natuur te behouden. Achter de schermen in GaiaZOO leven zo'n 150 korenwolven. In het voorjaar worden er via het fokprogramma jonge korenwolven geboren. Deze jonge korenwolven groeien snel op en zijn binnen een paar weken zelfstandig.

Samen met de Zoogdiervereniging zet GaiaZOO de jonge dieren uit in de hamsterreservaten in Zuid-Limburg. Sommige korenwolven krijgen een zendertje. Daarmee kunnen onderzoekers ze volgen. Zo weten ze waar ze naartoe lopen, in welke burcht ze leven en wanneer ze in winterslaap gaan. Met deze gegevens kunnen de onderzoekers de korenwolven beter beschermen en de hamsterreservaten zo inrichten dat de korenwolven zich er thuis blijven voelen. Zo helpt GaiaZOO samen met de natuurorganisaties om de ernstig bedreigde korenwolf te beschermen.

Edwin Giebers

TERUG NAAR DE NATUUR
ONTDEK MEER IN DIT FILMPJE!

HELP KORENWOLVEN BESCHERMEN

Door jouw spreekbeurt te houden over korenwolven leer je de kinderen in jouw klas niet alleen hoe mooi deze dieren zijn, maar ook waarom het belangrijk is om ze te beschermen! Hieronder vind je nog meer tips over hoe jij en jouw klasgenoten de natuur kunnen helpen:

Doe het licht uit als je een kamer uit gaat.

Recycle je afval zodat het hergebruikt kan worden en niet in de natuur terecht komt.

Help de lokale natuur! Hoe? Dat lees je in de OERRR krant!

klik hier

